

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/115/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7921204338
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7921204338.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Antónie Kandravej, v právnej veci povinného z vyživovacej povinnosti Q. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom I., Q. XXX, zastúpeného JUDr. Viktóriou Hajduovou, advokátkou so sídlom M.R.Štefánika 3197/32, Trebišov a oprávneného z vyživovacej povinnosti A. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom S.. K. XXXX/XX, I., zastúpeného Mgr. Martinom Černákom, advokátom so sídlom Zochova 5, Bratislava, v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trebišov, č.k. 16Pc/52/2021 -373 zo dňa 16.08.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania je návrh plnoletého dieťaťa na zvýšenie výživného.
2. Okresný súd Trebišov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Mení uznesenie Okresného súdu Trebišov č.k. 15Pc/24/2018-93 zo dňa 8.8.2018 vo výroku o výživnom tak, že Q. Q., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu Bc.A. Q., nar. XX.X.XXXX, sumou 250 Eur mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, k rukám Bc.A. Q., počnúc od 16.2.2022.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 16.2.2022 do 16.8.2023 vo výške 1846,43 Eur súd povoľuje Q. Q., nar. 28.5.1962 splácať v 150 Eur mesačných splátkach, spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd vychádzal zo zisteného skutočného stavu, podľa ktorého osoba oprávnená z výživného je študentom dennej formy štúdia Fakulty manažmentu T. S. v O.. Svojej matke prispieva na úhradu poplatkov spojených s bývaním sumou 100 Eur mesačne, ide o miesto jeho trvalého bydliska, kde sa zdržiava niekoľko dní v mesiaci. Má zhoršený zdravotný stav, trpí panickou poruchou, pravidelne užíva lieky V., U., L. a doplnky výživy J., magnéziové preparáty, vitamín D. Od 11.10.2022 sa mu zvýšili náklady na ubytovanie v mieste štúdia vzhľadom na to, že sa mu nepodarilo získať ubytovanie na školskom internáte v O.. Náklady na zabezpečenie ubytovania v súvislosti s vysokoškolským štúdiom sa tak pre oprávneného zvýšili zo sumy 98 Eur na sumu 230 Eur mesačne. Z rozhodnutia T. S. v O. zo dňa 14.11.2022 súd zistil, že A. Q. bola uložená povinnosť zaplatiť školné za akademický rok 2022/2023 vo

výške 1050 Eur, a to z dôvodu prekročenia štandardnej dĺžky štúdia podľa § 92 ods. 6 Zákona o vysokých školách. Oprávnený z výživného popri štúdiu pracuje na základe dohôd o brigádnickej práci študenta pre spoločnosti S. O. W., s.r.o., Q. F. W., s.r.o., H. Y. W., s.r.o.. Povinný z vyživovacej povinnosti je zamestnancom B. I., jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od 11/2021 do 2/2023 je vo výške 783,81 €. V rovnakom období mu boli vyplatené cestovné náhrady v celkovej výške 9.694,42 (mesačný priemer 605 €).

4. Na základe zisteného skutočného stavu mal súd za preukázané, že na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd dospel k záveru, že návrh oprávneného na zvýšenia výživného je dôvodný, a preto mu v celom rozsahu vyhovel a zaviazal povinného k zvýšeným platbám výživného v sume 250€ počnúc dňom podania návrhu, t.j. od 16.2.2022. Súd vychádzal z odôvodnených potrieb oprávneného ako aj z príjmových a majetkových pomerov na strane povinného. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach povinného prispievať na výživu plnoletého syna sumou 250€ mesačne. Vzhľadom na výšku dlžnej sumy súd povolil povinnému splácať zameškané výživné v 150 Eur mesačných splátkach, spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej splátky. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti výrokom I., II rozsudku podal odvolanie otec v zmysle § 365 ods. 1 písm. e), f), h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v jeho napadnutých častiach zmenil a znížil výživné v zmysle jeho pôvodného návrhu. V odvolaní ďalej uviedol, že súd neprihliadol na to, že oprávnený z výživného mal v mesiaci marec 2023 príjem od troch zamestnávateľov a jeho príjem sa pohyboval v priemere okolo 1066,14€, čo je viac ako minimálna mzda. Ma za to, že je v rozpore s dobrými mravmi priznanie výživného na plnoletého, ktorý si výživu zabezpečuje z vlastných zdrojov. Matka oprávneného synovi nijako na výživu neprispieva ba práve naopak, bolo preukázané, že sám oprávnený prispieva práve matke sumou 100,- € mesačne, pretože je nezamestnaná. Oprávnený už dávno nadobudol schopnosť sám sa živiť, o čom svedčí výška jeho príjmu, množstvo času ktoré venuje práci, a ktoré venuje štúdiu. Súd nezohľadnil zmenu pomerov na strane osoby povinnej, i keď v priebehu konania povinný svoje pomery viackrát dokladoval a zmena pomerov na jeho strane nenastala len vo zvýšení jeho príjmu, ale najmä výdavkovej časti.

6. Oprávnený z výživného vo svojom písomnom vyjadrení navrhol rozsudok v jeho napadnutých častiach potvrdiť ako vecne správny.

7. Ďalšie vyjadrenie predniesla osoba povinná z výživného v odvolacej duplike, bez zmeny odvolacieho návrhu.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je vecne správne.

9. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho

súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

10. Ako to vyplýva z obsahu preskúmaného spisu, rozsudkom Okresného súdu Trebišov č.k. 16Pc/52/2021-155 zo dňa 15.7.2022 súd zamietol návrh osoby z výživného na zníženie výživného aj návrh oprávneného z výživného na zvýšenie výživného. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 7Co/18/2022-179 zo dňa 13.2.2023 odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutom výroku o zmietnutí návrhu na zvýšenie výživného a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Predmetom konania je teda nárok osoby oprávnenej z výživného na zvýšenie výživného, o nároku na zníženie výživného bolo právoplatne rozhodnuté.

11. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia je zrejmé, že súd vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov od posledného súdneho rozhodnutia z roku 2018 zvýšil výživné zo strany osoby povinnej z výživného zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne. V čase poslednej súdnej úpravy bol povinný z výživného zamestnancom W. s.r.o., B. nad I.. Z opisu mzdového listu za obdobie 1-12/2018 súd zistil, že mu bola zamestnávateľom vyplatená suma 16.323,38 € (z toho suma 8894,87 € boli cestovné náhrady). Oprávnený bol študentom X. ročníka F. v I.. Podstatnú zmenu pomerov súd vzhliadol na strane oprávneného, ktorý od poslednej súdnej úpravy bol študentom strednej školy v mieste svojho bydliska, zatiaľ čo v čase podania návrhu na zvýšenie výživného je študentom vysokej školy s miestom štúdia v O.. Oprávnenému z vyživovacej povinnosti sa vekom a nástupom na vysokoškolské štúdium výrazne zvýšili náklady na zabezpečovania základných hmotných potrieb ako bývanie, strava, hygiena, šatstvo, obuv, potrieb súvisiacich s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania, rozvojom záujmov, prípravou na budúce povolanie, ale i kultúrnych potrieb, či starostlivosťou o zdravie.

12. Povinný z výživného vo svojom odvolaní namieta, že súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného zobral do úvahy len zmenu pomerov na strane navrhovateľa, neprihliadol na zmenu pomerov na strane povinného, ktorá na jeho strane nastala v dôsledku zvýšenia výdavkov. Ako to vyplýva z obsahu spisu, otec ako osoba povinná z výživného v čase predchádzajúcej súdnej úpravy pracoval v spoločnosti W., s.r.o. a v súčasnosti pracuje v spoločnosti B. I., s.r.o. Z lustrácie v sociálnej poisťovni vyplýva, že výška vymeriavacieho základu v čase predchádzajúcej súdnej úpravy sa podstatne neodlišuje od výšky vymeriavacieho základu, ktorý povinný dosahuje na súčasnej pracovnej pozícii. Na oboch pracovných pozíciách bol povinný okrem platu poberateľom aj cestovných náhrad. Nie je preto možné na jeho strane skonštatovať na rozdiel od oprávneného podstatnú zmenu pomerov, akú má na mysli § 78 Zákona o rodine, ktorá by bola relevantná pre záver o zmene pomerov na jeho strane.

13. Povinný z výživného vo svojom odvolaní namieta, že oprávnený z výživného pracuje u viacerých zamestnávateľov a dosahuje v niektorých časových obdobiach kumulovaný príjem vo výške presahujúcej 1.000 Eur mesačne Z toho teda vyplýva záver, že je schopný sám sa živiť napriek tomu, že študuje na vysokej škole. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že oprávnený z výživného študuje na vysokej škole vo forme denného štúdia. Podľa § 60, ods. 2 Zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách, denná forma štúdia je organizovaná tak, že štúdium podľa odporúčaného študijného plánu zodpovedá v závislosti od študijného programu z hľadiska časovej náročnosti práci študenta v rozsahu 1500 až 1800 hodín za akademický rok vrátane samostatného štúdia a samostatnej tvorivej činnosti. Už len na základe rozsahu časovej náročnosti denného štúdia je zrejmé, že nie je v možnostiach a schopnostiach dosahovať pravidelný príjem zo zamestnania. Účelom dohody o brigádnickej činnosti študenta je umožniť študentovi vykonávať príležitostnú prácu popri štúdiu. Vzhľadom na jej obmedzený rozsah (20 hodín priemerne týždenne max. na dobu 12 mesiacov) nemôže nahrádzať prácu v trvalom pracovnom pomere. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné uzavrieť, že študent popri štúdiu má možnosť v limitovanej forme v prípade, ak má záujem a vie si zorganizovať plnenie svojich školských povinností, dosahovať príjem z brigádnickej činnosti, a tým si zvýšiť svoj životný štandard, použiť takto získané peňažné prostriedky na úhradu časti nákladov spojených so štúdiom, prípadne si kumulovať takto získané peňažné prostriedky pre použitie po ukončení štúdia. V žiadnom prípade nie je možné mať za to, že príjem dieťaťa z brigády má nahrádzať zákonnú vyživovaciu povinnosť, ktorú voči nemu má povinný rodič. Do doby trvania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu (už aj plnoletému) sa považuje aj štúdium ako sústavná príprava na povolanie na strednej a vysokej škole, nadstavbové štúdium. Pritom štúdium musí mať znaky „sústavnosti a cieľavedomosti“ (uznesenie ÚS ČR zo dňa 25. 3. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1247/13). Je nesporné, že povinný z výživného je študentom dennej formy vysokoškolského štúdia. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej akceptovaním výkladu súdu,

že do príjmov dieťaťa je potrebné zahrnúť finančné prostriedky získané jeho vlastným pričinením, prípadne vo forme sociálnej dávky by mohlo dochádzať až k takým absurdným situáciám, že otec by bol súdom prakticky zbavený povinnosti platiť výživné s odôvodnením, že potreby dieťaťa sú v plnom rozsahu uspokojené. (porovnaj napr. Nález ÚS ČR II.ÚS 3113/10 z 21. 4. 2011). Je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ sa denným štúdiom na vysokej škole pripravuje na budúce povolanie a teda nemá schopnosť sa sám živiť, je odkázaný na výživné zo strany rodičov, ktorí sa majú na jeho výžive podieľať podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Aj v obdobiach, kedy mal navrhovateľ kumulovaný príjem z brigády od viacerých zamestnávateľov platí, že tento príjem je nepravidelný, rozsahom a časovo limitovaný.

14. Odvolací súd pri prieskume vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia skúmal primeranosť určeného výživného s ohľadom na zákonné kritéria, predpokladané ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine. V jeho zmysle by výživné malo reflektovať odôvodnené potreby dieťaťa , tiež možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

15. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že povinný z výživného dosahuje príjem 783,81 € zo zamestnania a sú mu vyplácané cestovné náhrady v priemernej mesačnej výške 605 €. Odvolací súd sa vo vzťahu k odôvodneniu priznanej výšky výživného v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje. Nad rámec uvedeného, bez vplyvu na skutkové závery súdu prvej inštancie, odvolací súd dáva do pozornosti materiál Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky - Metodika pre výpočet výživného rodičov k deťom tzv. tabuľkové výživné, ktoré je uverejnené na <https://www.justice.gov.sk/agenda-ministerstva/rodinnopravna-agenda/>. V kontexte uplatnených odvolacích námietok odvolací súd uvádza, že tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorý by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. Životnej etape dieťaťa vysoká škola, veku dieťaťa XX a viac rokov veku oprávneného prislúcha pri existencii ďalšej vyživovacej povinností štandardne 20 % z čistého príjmu povinného rodiča. Pri zistenom príjme otca vo výške priemerne 1.388,- eur mesačne v čistom činí výživné v prepočte 18 % z čistého príjmu povinného rodiča, čo je výživné nižšie, ako výživné určované štandardne súdmi v obdobných prípadoch. Berúc do úvahy skutočnosť, že otec cestovné náhrady, ktoré sú mu vyplácané sčasti spotrebuje, je však táto nižšia výška odôvodnená. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne ustálil výšku príjmu otca ako osoby povinnej z výživného, oprávnené výdavky navrhovateľa a určil výživné vo výške, ktorá zodpovedá zákonným kritériám a rozhodovacej činnosti súdov v obdobných prípadoch.

16. Ani ďalšie odvolacie námietky otca nemajú vplyv na správnosť záverov súdu prvej inštancie. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

17. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).